

Arvutimaailm 7/03

29. september 2003 - 0:00 Autor: [AM](#)

Poliitika

Riigipead mõtestavad infoühiskonda

Imre Siil

Möödunud aastal käivitusid Rahvusvahelise Telekommunikatsiooniliidu (International Telecommunications Union, ITU) algatusel ettevalmistused maailma infoühiskonna alaseks tippkohtumiseks (World Summit on Information Society, WSIS). Selle eesmärgiks on tuua kokku riigi ja erasektori esindajad tipust alates, valitsusvälised organisatsioonid, meedia jt — arutlemaks infoühiskonna võimaluste ja tuleviku üle ning võtmaks vastu võimalikult kõigi osapoolte huve arvestav ülemaailmne tegevusplaan.

Õigus

SCO versus IBM —

vabast tarkvarast ning autoriõigustest

Mart Enn Koppel

Tänaseks on ilmselt juba kõik arvutihuvilised kuulnud Ameerikas SCO Group, Inc. ja IBM-i vahel käivast kohtuasjast. Lühidalt, SCO väidab, et andis IBM-ile lepingu alusel kasutada Unixi koodi, millest too lepingut rikkudes teatud osa Linuxisse lisas. Nõue põhines algselt lepingul ning ärisaladuse kuritarvitamisel, millele nüüdseks on lisandunud autoriõiguse rikkumisel põhinev nõue. SCO nõuab IBM-ilt 3 miljardit dollarit, kuna just niipalju olla IBM-i tegevus kaasa aidanud Unixi turuosa vähenemisele Linuxi arvelt.

Tööarvuti kasutamisest

Eneken Tikk

„Vaid väljalülitatud, seifi lukustatud ja teadmata kohta maetud arvuti on turvaline” nendib tuntud arvutiturbespetsialist Bruce Schneier ja lisab, et ka sel juhul ei saa turvalisuses päris kindel olla. Juhukasutajale võivad paljud arvutitega seonduvad ohud ja riskid hoopis märkamata jääda, samas, kui tavapärastel masinate abile toetujad avastavad aeg-ajalt ikka uusi, lahendamist vajavaid probleeme... või siis takerduvad vanade otsa, kuna neid ei ole suudetud efektiivselt lahendada.

Privaatsus

Anto Veldre

Turvalisus

Kuidas ennast kaitsta?

Hillar Leoste

Iga päev leitakse uusi turvaauke, nii operatsioonisüsteemides kui rakendustarkvaras, pidevalt leiutatakse uusi meetodeid ja tehnikaid arvutisüsteemidesse sissemurdmiseks ning erinevatest turvameetmetest möödahiilimiseks.

Mis on ühist Bill Gatesil ja

Henry Fordil?

Jaan Vare

Augusti teine nädal algas USA-s halvasti: tuhanded arvutid hakkasid elama, nad tegid endale ise restarti ja keeldusid töötamast. See muutis võimatuks nende parandamise. Paari tunniga oli masinate revolutsioon jõudnud juba üle maailma levida ja kahe päevaga oli nakatunud juba 300 000 arvutit.

Ajalugu

Arvutivõrkude arengulugu, 3

Anni Oja

Viimati (AM 4/2003) oli pikalt-laialt juttu elektronpostist ja muust inimsuhtlusest võrgus. Täna on peamiseks teemaks ARPANETi üleminek selleks, mille kohta hakati kasutama sõna 'internet', ehk siis praegusaja võrkude alustalade TCP/IP ja DNS-i tulek.

Internet

Kodulehe ehitamine meenutab

organiseeritud kompotti

Villu Parvet

Interneti kodulehe valmimine vajab edukaks ideaalsuse saavutamiseks kõiki koostisosi õiges mahus, vastasel juhul oleks tulem maitsetu või ei säiliks eriti kaua aega.

Estonica ja kultuur.info

Peeter Helme

Andmekogu on üks arvutiajaloo vanimaid projekte (nt klassikalise kirjanduse andmebaas Project Gutenberg). Paljude Eesti

arvutikasutajate igapäevaselt kasutatavate lehekülgede hulka kuuluvad sellised andmekogud nagu CIA World Fact Book või Encyclopaedia Britannica. Nimetatud andmekogude kõrvale kuulub ka entsüklopeedia Estonica pidevalt uuenev Eesti-teemaline andmebaas.

E-reklaam kogub veel hoogu
Asso Puidet

Interneti-reklaam on küll jätkuvalt tõusuteel, kuid läbib hetkel hoogu kogudes madalseisu, et siis paari aasta pärast veelgi kõnekamalt reklaamiturul kaasa rääkida.

Wireless
Vabadus! ... Aga kus?
Priit Koppel

Kui arvutile on soetatud WiFi võrgukaart ja koju on Access Point (AP) üles pandud, on küll vabadus teha tööd köögis, elutoas või õues terrasil, kuid ükskord ei piisa sellisest piiratud vabadusest ja hing ihkab minna kaugemale ning olla veelgi vabam. Kuid kus, kuidas ja kui kaugel?

Riistvara
Graafikakaartide test. Ver 1.1
Veiko Tamm

Võimas väikemees EZ Buddie
Veiko Tamm

Arvutifirma Desknote Eesti pakkus Arvutimaailmale tutvumiseks oma senisesse tootenimistusse äsja lisandunud uut arvutiseeriat EZ-Buddie.

17" ekraaniga sülearvuti Acerilt
Veiko Tamm

Äsja saabus ka meie turule CeBITil uudisena ilmunud 17" ekraaniga sülearvuteid. Veidi varem pakkus neid juba Dell, kuid üsna kõrgete hindadega. Nüüd ilmub Acer alternatiivse lahendusega, mille hind tuleb alla 30 000 krooni.

Et silm puhkaks
Roland Kender

Casemodi nimelist harrastust või nähtust on Arvutimaailmas juba tutvustatud. PC täiendamiseks leidub lõputult võimalusi, nii puhtpraktilisi kui esteetilistest kaalutlustest lähtuvalt.

HP NPI sügis 2003
Veiko Tamm

21. augustil kutsus Hewlett-Packard taas kokku partnereid ja ajakirjanikke, et teada anda poole aasta jooksul ilmunud uudistest ja peatselt saabuma hakkavatest uutest toodetest.

Tarkvara
PowerDesk Pro 5
Eero Loone

Enne 1995. aastat olid failihaldurid igati asjalikud. Windows Exploreri (WE) mugavus tähendab, et selle asemel muu rakenduse valimiseks peab võistleja olema kas väga palju lihtsam või ületama WE-d mingite oluliste omaduste poolest. Kataloogide ja kaustade arukat süsteemi ei asenda loomulikult ükski haldur, ka mitte WE.

Rakendustarkvara
Majandustarkvara arendus
Kalev Haga

Majandustarkvara pole lihtsalt programm, mida kasutaja peab võtma kui musta kasti, vaid tunduvalt huvitavam asi. Majandustarkvara on omamoodi programmeerimiskeskond koos redaktorite, kompilaatorite ja kõige sellega, mis ühe programmeerimise juurde kuulub. Ja ka keel, mida kasutatakse, on omamoodi, igal süsteemil erinev, igal ajal omamoodi. Kogu ärirakendus kirjutatakse selles keeles, kirjutatud programmid on üldjuhul loetavad, parandamise ja lisamisega on lood keerulisemad, aga kõik on võimalik.

Exchange 2003 beta
Andre Visse

Käesoleva aasta lõpus on Microsofti poolt turule tulemas Exchange Server 2003 täisversioon, mis on varustatud rea muudatustega. Artikkel käsitleb Exchange serveri tulevase uuendusi läbi lõppkasutaja silmade.

XD2
Lemmit Kaplinski

Et vältida juba alguses segadust, peab selgitama, et Ximian Desktop 2 ehk XD2 ei ole midagi muud kui GNOME töölaud koos mõningate lisadega. GNOME 2 ise on nii siin ajakirjas kui mujalgi juba piisavalt läbi arutatud, seetõttu räägin neist Ximiani lisadest, mis eristavad „tavagnoomi” ja Ximiani „gnoomi”. Räägin paigaldamisest, seadistustest, visuaalsetest muljetest ja muustki.

Miks on MySQL nii populaarne?
Innar Liiv

MySQL on populaarseim avatud lähtekoodiga andmebaasisüsteem — hinnanguliselt on tarkvara installeeritud 4 miljonit korda ning igapäevaselt lisandub 30 000 laadimist. Tänapäevaks on ennast rootslaste tarkvara kätte usaldanud sellised nimesed, nagu Yahoo!, Cisco,

NASA, Lucent Technologies, Motorola, Google, Hyperion ja Sony Pictures. Mis on sellise edu alus?

Põranda alt suurele ekraanile

Kristo Kaas

Nii mõnigi meist käib aeg–ajalt kinosaalid, põskepistmiseks tuutu pop–corniga kaenla all ning naudib suurima mõnuga actionit, mida koduselt televiisori– või arvutiekraanilt nähtuga mitte kuidagi kohe võrrelda ei saa. Film on juba oma algusaastaist olnud üks suuremad meelelahutusi üle kogu maailma — tegemist on paljude väikeste detailide summaga, mis kokkuvõttes annavad (üldjuhul, kuid mitte alati) nauditava tulemuse, millest on suuteline rõõmu tundma pea igaüks.

Varia

Taskuspämm ahistab

Madis Aesma

Igapäevasele arvutikasutajale on soovimatu reklaam ehk teisisõnu spämm juba ammust ajast tuttav. Kõik me avastame aeg–ajalt oma meilboksist kummalise päritoluga üleskutseid kasutama mingeid tooteid–teenuseid, võtma kusagilt autoostuks laenu ja nii edasi ja nii edasi. Põhjusi selliseks virtuaalriisiks on muidugi mitmeid — minul näiteks hakkas kirjastatud spämmist kubisema seejärel, kui ükskord ajalehe LA Times veebiversiooni kasutajaks registreerusin (registreerumine oli tasuta, lehte ei lugenud ma õigupoolest kordagi ja meilboksi puhastamine oli pärast ikka väga nüristav).

Samsung X400 —

mängimiseks loodud

Jaan Vare

Samsungi uue mobiiltelefoniga SGH–X400, mis peaks kohe Eesti poodidessegi müügile jõudma, saab ka helistada.

Digikaamerate perekond BenQ

Britta Hansmann

Digikaamerate ajastu on pöördumatul tõusuteel nn kodufotograafia vallas. Pere–, reisi– ja muidu piltide digitaalse salvestamise kasuks räägivad nii rahakott, loodushoid, mängulisus kui mugavus. Tõsi, esimese hetkega tundub väljaminek kaamera peale olevat suur, aga iga veidi pikema perioodi peale tehtud arvutus näitab, et selle väljamineku korvavad peatselt kokkuvõttes filmide, ilmutamiste ja ainult vajalike piltide paberikulu arvelt.

Kuidas ma jälle OK Festil käisin

Jaan Vare

OK Fest on üritus, kus ma olen juba aastaid käinud. Seegi aasta ei erinenud oluliselt eelmistest — olin varakult kohal ja valmis kõigest osa võtma. Kella viie paiku veeresime esimesse parklasse, mis oli (1) ainus võimalus ja (2) sööklale ning meie ajutisele elukohale kõige lähemal. Igati positiivne ja noortepärane, kuni ma ei teadnud, kus asub lava ja spordiplats.

Mängud

Lühiarvustused

Lauri Jürisoo

Suvega kogunes Maaniale meeletult palju uudiseid, mistõttu seekord leiad need otse Arvutimaailma kodulehelt. Sissejuhatuseks hoopis lühiarvustused.

Uudised

Lauri Jürisoo

Colin McRae Rally 3

Robert Pihon

Konsoolidelt porditud mängudesse suhtun üldiselt eelarvamusega. Nende tõttu jääme suurest hulgast lõbuvarast ilma või siis rikutakse elamust hooletu konverteerimisega. Loomulikult pole iga õun toores (magus erand on näiteks PS2'lt pärinev Vice City), aga kauaoodatud Colin McRae Rally 3 läheb kahjuks riknenud viljade kasti.

Star Trek Elite Force II

Leho Lahtvee

Esimeses osas U.S.S. Voyageri kaitsnud Hazard Team kolib paar aastat hiljem U.S.S. Enterprise NCC 1701–E pardale, kus alustatakse võitlust uue kurjusega (üllatus: võõraste eluvormidega!). Sina esined löögirühma liidri Alexander Munrona.

Praetorians

Sander Laanemaa

Kui enamikes RTSides on tähtsal kohal ressursside kogumine, meeste treenimine, vastaste massiline ründamine ja nende peamaja hävitamine, siis Praetorians suunab tähelepanu ainult lahinguväljale.

Pirates of the Caribbean

Kaimar Palts

Kui saan oma suve kokku võtta lausega, kus on rohkem kui kolm nimetavat liiget üritused, tasub talv ootamist: on, millest hangede vahel heietada. Vihmane suve algus pani samas mõtlema Maania arvustuse peale. Sajuga välja ei kutsu, sees hea hubane olla ja klahvidega klõbistada.

Tomb Raider:

The Angel of Darkness

Tarmo Rajamets

Croft. Lara Croft. Huarüüstaja–sarja pikapatsiline kangelanna on kahtlemata suurim staar, kelle pale on iial kuvarite ees laiutavatele tühjadele pitsakarpidele paistnud. Tema uusim tulek jõuab aga omajagu pahandusi kaasa tuua.

RTCW Enemy Territory

Perti Soomann

Tasuta lõunad on siiski olemas (või kas ikka on?)

Praktika

Kui õhust jääb väheks

Roland Kender

Arvutientusiastide ja casemoderite üha kasvavad hordid on jahutuslahendustele spetsialiseerunud kompaniidele hea tuluallikas. Lausa nii hea, et iga endast lugu pidav tegija peab lisama tootevalikusse tingimata supervõimsa ja ultravaikse vesijahutuskomplekti.

Veebiprogrammeerimise verstepostid, 1

Innar Liiv

Käesolev artikkel pakub võimaluse õppida veebiprogrammeerimist — seda nii algajatele kui ka teistelt keeltelt tulijatele. Loomulikult annab teistelt keeltelt tulemine eelise, ent see ei ole määrav — kõige tähtsam on siiski soov ning tahtmine.

Esmatutvus IRC–iga

Mark Fisch

Internetis reaajas suhtlemiseks on mitmeid võimalusi. Üks levinuimaid variante on veebibrauseris töötavad jututoad. Populaarsed on ka MS Messenger ja ICQ. Aga suhtlusvõimaluste rohkuses jäävad need kõik IRC–ile alla.

Juhtkiri

Valikud

Piret Frey

Arvutialal on meeldiv see, et asju võib teha mitut moodi — pole üht ainuõiget lähenemisviisi või parimat lahendust. Ebameeldiv on see, et lakkamata peab millegi vahel valima ja millegi kasuks otsustama.

- [AM arhiiv](#)